

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BERgen 4-1016. 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ВЖИТОК ВУГІЛЛЯ НА ТОПЛИВО ЗМЕНШЕНО ДО 80 ВІДСОТКІВ

НЬО ЙОРК. — Адміністрація Слідного Топлива перевірила засоби вугілля в Злучених Державах і на підставі цієї праці оприлюднює інформацію, що в будучім році майже у всіх стейтах кількість вугілля для отоплювання мешкань буде далі зменшена.

Досі зменшено вжиток вугілля для тих, що отоплювали мешкання твердим вугіллям („антрацитом“) до 87½% у порівнянні із припасом в зимі 1942-1943. р. Новий рік для доставки вугілля починається з дня 1. квітня і від того дня доставка вугілля буде зменшена до 80 відсотків тієї кількості, якої жили люди в зазначеній році. Хто має залишки з попереднього року, цей мусить зрахувати їх як припас на наступний 1945-1946. рік.

ЛЕНД-ЛІЗ ПІДЕ ЛИШЕ НА ВОЄННІ ПОТРЕБИ.

ВАШІНГТОН. — Більшість Комісії для Закордонних Справ у палаті репрезентантів прийняла постанову, щоб далішні позиції з Ленд-Лізу йшли лише на воєнні потреби Об'єднаних Держав, а не на повоєнну реабілітацію та на відбудову. Цю постанову прийняла комісія під напором членів Республіканської Партії, але це запевнить прийняття цього законопроекту при голосуванні у повній палаті.

ЗА ПРОДОВЖЕННЯ ЧАСУ ДО ПИТТЯ.

НЬО ЙОРК. — Власники великих ресторанів розпочали акцію для отримання дозволу відсунути замикання бар до години 1. на півночі. Вони твердять, що теперішня постанова замикає бари точно в півночі дає притоку до повстання покутних шинків, званих під назвою „спікізі“. Власники харчівень та різного роду возів з перекусками („дайнер“) домагаються, щоб їм можна мати відкриті їдальні хоч до год. 2. співночі тому, що в воєнний час робітники змінюються тричі на день.

СТРАЙК У ФІЛЬМОВІЙ ІНДУСТРІЇ.

ГАЛІВУД (Каліфорнія). — Тисячі робітників у фільмових підприємствах рийшли на страйк на приказ юнії, приналежної до Американської Федерації Праці. Не зважаючи на це, інші тисячі зголосилися до праці, бо спір іде не за плату, а за приділ праці різним групам робітників.

ВІДКИНУЛИ КОМУНІСТИЧНИЙ ДАРУНОК.

НЬО ЙОРК. — Дирекція установи „Фрідом Гавс“ (Дім Свободи) 12 голосами проти 1 відкинула дарунок в сумі \$5,000 від Комуністичної Партії Америки. Цей дарунок був присланий на будову пам'яткового дому імені Вендела Вількі. Відкидаючи дарунок дирекція проголосила вивчення, чому так зробила. Установа Дім Свободи не хоче бути зв'язана у своїй акції ніякою організацією таких людей, які самі не визнають свободи. А саме тому, що Комуністична Партія є замотана в різні обмеження, установа Дому Свободи вважає за невідповідне вважати собі руки.

Прицим дирекція подала висношення, що що іншого є йти разом із Советами в справі воєнній для безпеки миру, а що іншого йти за засадами свободи.

ЛІТАКИ-ШПИТАЛІ.

НЬО ЙОРК. — Кореспондент Гералд-Трибюн, Джан О'Рейлі, який щойно повернувся літаком із європейського воєнного терену, описує службу літаків у перевезенні американських ранених вояків з Європи до Америки. Він твердить, що евакуація шпиталів боевими літаками при помочи літаків відбувається так швидко, що літаки треба вважати за літаючі шпитали. Ранені дістають вчасно перевезу всяку медичну допомогу й опіку таксамо, як дістають у шпитальних будинках на суші. Не зважаючи на це, що багато вояків знають, що вони помруть, вони просять перевезти їх на рідну землю, щоб тут бути похороненими.

МАЙНЕРИ БУДУТЬ ГОЛОСУВАТИ НАД СТРАЙКОМ.

ВАШІНГТОН. — Уряд підтримує домагання Джана Луїса, президента майнерської юнії, щоб члени цієї юнії перевели 28. березня голосування над тим, чи мають вийти на страйк, чи ні. Тоді вигасає контракт і майнери можуть висловити свобідно свою думку, чи відновити теперішній контракт, чи приневолити страйком підприємців до ліпших умов.

СТАЦІЯ ДЛЯ АВТОБУСІВ КОШТОМ 13 МІЛІОНІВ

НЬО ЙОРК. — Між 40. і 41. вулицею та між 8. і 9. евною має повстати термінал для автобусів коштом \$13,000,000. Він має бути отриманий із доступом до Лінколн Тонел у середмісті для легкого візду під ріку Гудсон до західних стейтів.

Америка підтримує поворот Трансильванії до Румунії

ВАШІНГТОН. — Секретар стану Едвард Р. Стетініус заявив, що Америка підтримує рішення Советів, що Трансильванію віддати Румунії. Однак він додав, що це рішення є лише тимчасове і що кінцевий приділ буде зроблений на мировій конференції.

У розмові з газетярми Стетініус вивинив, що ця справа була обнята умовами в примирі, заключеній між Советами й Румунією. Примиря, заключене між обома державами зносить там звану Віденську Умову, заключену під напором Гітлера.

КАНАДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР У БІЛОМУ ДОМІ

ВІЛІЕМСБУРГ (Вірджінія). — Канадійський прем'єр Макензі-Кінг вивинив, що він поїде на конференцію до Сан-Франсиско на чолі канадійської делегації. Він прибув тепер до Злучених Держав на відпочинок ще в неділю і був два дні гостем президента Рузвельта. З Вільямсбурга він знову вступить до Білого Дому, а в середу поїде до Оттави на відкриття парламенту. Там назначить ще інших делегатів на конференцію у Сан-Франсиско. Прем'єр відвідав теж бувшого секретаря Кордела Гола у шпиталі в Меріленді.

У зв'язку з цими відвідинами дійшли до прилюдного відома вісти, що американська делегація на конференцію у Сан-Франсиско збирається на свої наради у Вашингтоні, а потім має відбутися нарада з президентом Рузвельтом.

ДІСТА ДЛЯ ВОЄННИХ ПЛІННИКІВ

ВАШІНГТОН. — Зогляду на ошадність у харчах, видаваних для цивільного населення в Злучених Державах, воєнний департамент зарядив теж збільшену ошадність у харчах, призначених для воєнних плінників, які знаходяться на території Злучених Держав.

Ці нові зарядження вказують, що припаси мяса в Америці дуже обмежені, бо зросло запотребування армій в Європі та на Північному. Крім того треба прохарчовувати нових воєнних плінників в Європі і для них теж видано різні обмеження.

Німці нарікають на грабіжі німецьких вояків

З АМЕРИКАНСЬКОЮ ТРЕТЬОЮ АРМІЄЮ В НІМЕЧЧИНІ. — Американські військові влади мають у своїй посіданню лист, писаний одним німецьким вояком до своєї жінки в Німеччині, а не висланий, бо американці його захопили, поки його віддано на пошту. Вояк описує, що німецьке цивільне населення в околицях, зайнятих бозна ким американцями, нарікають на грабіжі, яких доконують німецькі вояки на власних землях. Цивільне німецьке населення хвалить собі американців, котрі, мовляв, поведуться як джентельмени й не вкрадуть з німецької хати навіть іголки.

МИРОВІ ЗАВУРУШЕННЯ В МІНХЕНІ?

СТОКГОЛЬМ. — Часопис „Афтондлінген“ каже, що він має з німецьких жерел вістку, що в Мінхені, місці народження нацизму, вибухли демонстрації проти дальшого ведення війни. В наслідок заворушень Мінхен відрізано від решти світу. Міський ратуш і інші урядові будинки оточені військами, а всякі поштові, телеграфні й телефонічні зв'язи.

Американська Радіова Станція в Європі каже, що перехід американців через Рен під Ремагеном був страшним ударом по німцям. Вони ніяк не знають, як це погодити зі своєю твердою вірою в нацистичну пропаганду, що так недавно потверджено д-ром Гебельсом, що, щоби не було, Альянти ніколи не потраплять переправитися через ріку Рен. Нацистичне радіо зарядило відкидання всіх урльопів для німецьких вояків.

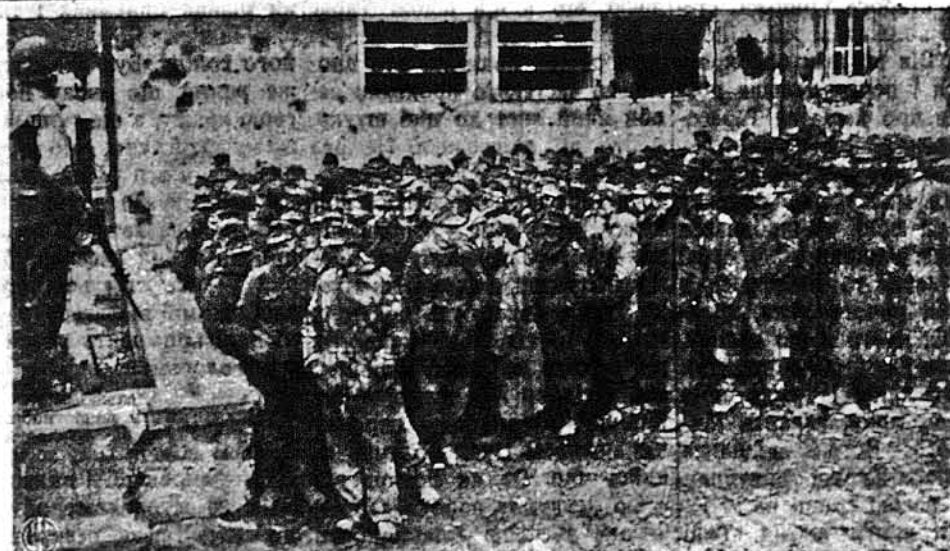
ФРАНЦУЗЬКИЙ АДМІРАЛ НА СУДІ ЗА ПОМІЧ НІМЦЯМ

ПАРИЖ. — Вступом до судження цілого уряду Петена вважається відбуваючися тут розправа проти адмірала Жана-П'єра Естеві, бувшого губернатора Тунісу, обвинуваченого за державну зраду. Адмірал має 64 роки життя. Йому закидають, що він доставив німцям у північній Африці великі запаси харчів, відкликав свій заклик до вояків ставити опір німцям, рекрутував робітників і вояків для німців та закликав вояків Вільної Франції дезертирувати. Обвинувачений борониться, що він усе це робив для рятування французів перед німецькими репресіями.

Б. ФАШИСТІВСЬКИЙ АМБАСАДОР У ВАШІНГТОНІ ДІСТАВ 24 РОКИ ВІЗНИЦІ

РИМ. — Перед спеціальним трибуналом відбулася тут розправа проти 15 фашистських провідників, обвинувачених за зраду Італії. Тільки 7 стануло на суд. 4 обвинувачених звільнено від вини й кари. Фульвіо Сувіча, бувшого амбасадора Мусоліні в Злучених Державах, засуджено на 24-літню в'язницю, Філіпа Анфуса, Мусолінівого амбасадора в Берліні, на смерть. Вирок проти Сувіча замітний тим, що суд виніс йому ще вищу кару, ніж цього домагався прокуратор.

Розправа розкривала період найбільших фашистських інтриг, серед котрих Італія втягнено в інтернаціональні авантури, а противників Мусоліні усувано замахами.

ПОЛОНЕНІ, НІМЦІ, ЩО ЇХ СТЕРЕЖЕ ОДИН ВОЯК. — Ота маса німецьких полонених і один американський вояк зправа, що їх стереже з спущеним вділ крісом, вказують, що тим німцям не дуже хочеться втікати, та що вони наділі раді, що війна для них уже скінчилась.

СИЛЬНІ АТАКИ ПЕРШОЇ АРМІЇ НА СХІД ВІД РЕНУ

ПАРИЖ. — Сильні відділи Першої Американської Армії почали широко закроені атаки зі своїх позицій за Реном коло Ремагена. Підтримує ці атаки артилерія й зі самого причалу за Реном, і зі західного берега Рену. Першою ціллю цих атак поширити причал, що має послужити підскачковою для дальших наступів на Німеччину. За перший день атак ці війська заняли німцям два міста.

На полудне від цих частин Третя Армія заняла майже весь західний беріг ріки Мозелі.

Альянтські команданти вже не вважають Рену важним забором для їх наступу на Німеччину. Канадійські й британські частини готовляться до переходу ріки в її північній бігу.

РЕЙД РОЗБИВАЄ ДОРТМУНД.

ЛОНДОН. — Понад 1,200 британських літаків ударило у понеділок днем по місті Дортмунд і скинуло на нього бомб ваги 5,600 тон. Це був наймогутніший рейд цієї війни.

Пізніше того самого дня понад 2,000 літаків Восьмої Повітряної Сили вилетіло на рейди по різних німецьких містах та по італійських містах під фашистською окупацією. Кількасот американських бомбовиків били теж по залізничних вузлах між Франкфуртом на Мейні та Руром.

650 американських бомбовиків вибралося на бомбардування німецьких фльотних і військових інсталляцій здовж побережжя Балтики. Це бомбардування було допомогою для кампанії Червоної Армії під Штетіном. Найбільше бомб скинено на балтійський порт Свінемінде, що лежить тепер усього 16 миль від советських ліній.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ДОБУЛА ФОРТЕЦЮ КІСТРІН.

ЛОНДОН. — Перша Білоруська Армія добула приступом Кістріну, що вважалася ключовою фортецею для оборони Берліна. Бої коло міста тривали 35 днів. Частина міста, віддаленого від Берліна на 38 миль, лежить на західній березі ріки Одрини. Москва не каже, чи Червона Армія перейшла ріку.

На північ від цих советських частин Друга Білоруська Армія перерізала „мішок“ Данцігу надвоє та підійшла на віддалі 8 миль до Данцігу та 6 миль до Гдині.

Перемога коло Кістріна відкриває Червоній Армії найкоротшу дорогу на Берлін.

АМЕРИКАНЦІ ЗАНЯЛИ МІСТО САМБОАНГУ НА МІНДАНАО.

МАНІЛА. — Піддержані повзми піхотинські війська 41. Дивізії заняли на північній кінці острова Мінданао місто Самбоангу та стратегічно важке літніше Сан Роке, що лежить 4 милі поза обрубом того міста. Японські війська ставили там тільки слабкий опір, не дивлячися на те, що вони виставили були собі там наперед поважну систему оборонних засобів.

Літаки й кораблі били по острові Вазілані, на полудне від Мінданао. На острові Люсоні норовлено дальші поступи.

ОСТАННЯ СТАДІЯ БОІВ ЗА ІВО.

ГВАМ. Боротьба за острів Іво перейшла вже в останню стадію. Маринарі Пятої Дивізії затіснили ще далі поверхню, на якій знаходяться японці. Третя Дивізія викинує з останків ворожих відділів інші частини острова.

Бомбовики американської армії доконали рейду на острови Куріл, що лежать між Камчаткою й островами властивої Японії. Від вибухів бомб в островах піднялися стовпи диму, на 15,000 стій заввишки.

ВЕЛИКІ ШКОДИ ВІД БОМБАРДУВАННЯ ЯПОНСЬКИХ МІСТ.

ГВАМ. — Вислані на розвідку летуни ствердили, що японці встигли здержати поширення пожарів, що їх зчинили американські бомбовики в місті Нагоя, третім щодо величини місті Японії. Зате шкода в Токіо ще більша ніж спершу думано.

Підчас операцій проти Нагоя втрачено один бомбовик, підчас рейдів на Токіо втрачено два. Бомбовики з Індії били по Сінгапурі.

ОБЛОГА МАНДЕЛЕЮ.

КАЛЬКУТА (Індія). — Облога Манделю, останнього міста Бурми, триває далі. Ворог ставить завзятий опір.

Японці пробували висадити війська на побережжя китайської провінції Фукіену понижче міста Фучаву. Хоча висаджуванню пособляла японська воєна фльота, китайці японців відбили.

ФРАНЦУЗИ ВОЮЮТЬ З ЯПОНЦЯМИ В ІНДО-ХІНІ.

ПАРИЖ. — Французькі урядники кажуть, що французи в Індо-Хіні воюють проти японців, не дивлячися на своє слабе озброєння. В боях, кажуть, бере участь 30,000 французів.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
Число з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакції не відповідає.

За кожну зміну ядresi платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Невдоволення серед робітництва

Урядові заповідання, що в 1940. році в Злучених Державах було 5,000 страйків, є немовби символом глибоких почувань невдоволення, що тепер нуртують серед американського робітництва. Страйки по фабриках військової продукції показують, як велика невпевненість панує тепер серед так сказатиб упривілейованих кругів робітників. Бачимо признаки подразнення й напруження на кілька фронтів: перше, між робітниками й підприємцями; друге, між робітниками й промисловцями з одного боку та урядом з другого, і нарешті між самими робітниками, згідно їх організаціями.

Напруження між робітниками й підприємцями звисно найстарше. Вчас війни в відносини між цими головними групами втиснувся уряд, що давніше вважався за посторонній чинник, який не повинен мішати у спір робітників з підприємцями, а тільки наглядати за придержування закону в цій справі. Від початку війни в Вашингтоні повстало багато встанов, що мають на різні способи ладнати непорозуміння між підприємцями й робітниками. Завдяки тому загострення між робітниками й підприємцями значно притупилося, а велику частину цього напруження перебрав на себе федеральний уряд та його різні військові встанови, головню Воєнна Робітничка Рада.

До цієї Ради наплило стільки різних робітничих домагань, що Рада не могла собі дати з тим усім дача раду. Тому проти неї звернулися закиди, що вона навмисно відкладає вирішення справ. Такі закиди компроментують перед робітниками представників робітничих організацій у тій Раді, так, що деякі з тих представників думають з Ради зрезигнувати. Таке наставлення провідників юній може легко довести до загострення юнійної тактики й супроти уряду й супроти підприємців, котрих юній часто підозрюють за викликування страйків з виразною ціллю настротити громадянство ворожо до юній та підготувати ухвалення протиробітничих законів.

Новою основою для подразнення серед робітництва є чутки про наближаючий кінець війни та близький мир. Робітники знають, що кінець війни може легко відбитися важко на робітничім ринку та причинитися наперед до обниження справжніх заробітків робітників, а далі й до обниження заробітної ставки. Це заставляє робітничі організації поспішити добути певні добутки ще тепер, поки триває війна.

Певною підставою для подразнення серед робітництва є гостре суперництво між Американською Федерацією Праці та Конгресом Промислових Організацій. Участь Конгресу в Світовій Робітничій Конференції викликає враження в Федерації, що Конгрес хоче Федерацію відсунути набік у світовім робітничстві, і це заставляє Федерацію до тим завзятіших заходів надолужити собі це добутками серед робітництва в самій Америці. Якщоб напруження між головними робітничими організаціями Америки пішло справді цю дорогою, то це розбило би американський робітничий рух якраз тоді, коли його єдності треба найбільше.

За моральний і духовий провід

Що в світі маємо тепер знаменитих воєнних полководців і стратегів, то всі ми це добре знаємо, бо день у день про це чуємо, чи читаємо, бо день за днем про це перекоуємося.

Що маємо великих державних мужів і політиків, то вже виходить з того, що чуємо раз-у-раз про "трех великих", поминаючи менші фігури, що тут і там вириваються як дилломати, чи як ті, що тільки доряджують своїми писаннями чи промовами.

Але, коли навіть з тим погодитися, що всі ті люди дійсно великі, то проте, коли взяти під увагу те, що говорять славна журналістка Ен О'Гер МекКормик, світ таки дуже потребує ще чогось зовсім іншого: Морального і духового проводу!

Ось таке вона заявила тепер в Нью Йорку, промовляючи в жидівській синагозі, що є теж знаменним, бо ця журналістка, католичка по вірі й займає перелове місце й в католицьких колах.

Як відомо, Ен МекКормик, була понад пів року в визволеній зпід нацистів Європі, а теж в Азії та Африці, й приглядалася там повоевним відносинам. Була на фронті між воєнками, як й стрічала різних дипломатів, різних країв і народів і різних кольорів шкіри. І тому це таке важке, що вона тепер пише чи каже, коли застановлюється над тим, який повинен бути повоевний лад у світі та хто його повинен заводити й якими способами.

Микола Чубатий.

Кримська Конференція та політичні збігці

До офіційної декларації трьох представників великих держав — през. Рузвельта, Чорчила та Сталіна з Кримської Конференції, є долучена коротка постанова про опіку над полоненими, звільненими зпід влади нацистів аліантськими арміями. Порозуміння трьох постанов, що армія кожного із аліантів обов'язана знятися з територій другого аліанта, їх живити та допомогти відставити їх до дому. В цій цілі до червоної армії мають бути придлені окремі американські та британські офіцери, і навпаки, при арміях американців та британців мають бути придлені советські офіцери для кращого та успішного переведення повороту полонених нацистичною владою до їх батьківщини.

Постанова це чисто гуманітарна й самозрозуміло напливаюча з альянсу західно-демократичних держав зі советсь-

Вона має свої погляди на відносини в різних краях — Франції, Італії, Палестині й т. п. — але тут вона говорить про щось таке, що є спільне цілому світові, усім народам і краям. Бо вона підкреслює цілком слушно, що всюди люди вже бачили власними очима — чорта. Бачили його не тільки віруючі, але й невіруючі. А хто побачив чорта, той мусить вірити в Бога, себто в щось, що є протиставленням чортові. Знов добавивши Бога, мусить тим самим відчувати потребу морального і духового відродження, а з тим і духового і морального проводу.

Але ось такого проводу, каже журналістка, якого так дуже треба, не видно, коли брати під увагу керму цілим світом.

І на ще одно лихо звертає увагу ця журналістка, коли говорить про моральне і духове відродження світа. А це — про свободну пресу.

Ніколи не булоб прийшло в світі до того нещастя, яке він тепер переживає, каже Ен МекКормик, якщоб світ був знав дійсну правду про те, що діється всюди, зокрема в тоталітарних краях. Та цієї правди годі було дізнатися, бо всюди були цензури й спеціальні установи, що замість правди поширювали неправду. І тому, каже вона, які не булиб встановлені по цій війні границі, то найважливіше є таке те, щоб цілий світ міг знати правду щодо цього, що буде діятися в тих краях, що обняті тими новими границями, бо це важніше від самих границь!

Одначе ця постанова криє в собі величезну небезпеку для соток тисяч, а то й мільйонів людей, нині на території, що ще є під контролем нацистської Німеччини, з яких поважний відсоток це українці. Тому варто перед очі американського українського громадянства поставити цю справу у яснім світлі та звернути увагу на великанську небезпеку, що криється для великого числа українців та українко, коли з нашого боку не буде піднята жива акція.

Які українці та українки нині найшлися на території Німеччини?

На території Німеччини та в Чехословаччині, окупованій ще досі нацистами, найшлися дуже різні категорії українців та українко. В першу чергу найшлися там сотки тисяч українців полонених советською армією. Молоді ці люди ніколи

не бачили світа поза Советами й оце перший раз найшлися вони на території держав середньої та західної Європи. Вони побачили новий світ, який їм цілком життя представляв як світ життя найстрашнішої нужди для працюючої класи. Їм втовкмачили в голови, що це країна капіталістична, та що в порівнянні зі життям робітничих людей в капіталістичних державах життя робітника та селянина в Советах це правдивий рай.

Перебуваючи поза Советами на роботі в різних краях заходу, як от в Чехословаччині чи Франції, вони побачили, що це неправда, що їх ціле життя ошукувало. Знов українці мали спосібність стрінутися ще й зі західними українцями та старими емігрантами з часів боротьби за визволення України.

Сконфронтувавши життя в советській тюрмі народів зі життям людей поза Советами, напевно сотки полонених найдуться, що не схотять вертати наново під Совети, особливо, як зникне на тих землях, де вони перебувають, нацистський терор. Між такими будуть різні люди, а в першу чергу українці, що стануть ось таким способом політичними збігцями на заході.

Крім полонених воєнків червоної армії з України є ще й сотні тисяч цивільних людей, що їх нацисти стягнули на невилітну роботу. З ними справа така сама як з воєнними полоненими, бо вони наділі є теж полоненими до примусової праці. Ці українці та українки були розкинені по всіх краях, занятих нацистами. Такі відділи дівчат вже американці звільняли у Франції та Бельгії. Між ними примусовими робітниками так само найдеться багато таких, що не схотять вертати наново під советське панування. Оце буде друга група українців та українко, що стануть політичними емігрантами.

Обі ці групи воєнків та примусових робітників нараховують біля трьох мільйонів зі самої України. Певно, що подальша частина їх верне на Україну. Чи дійдуть вони до України це друга справа. Та це буде відноситься не тільки до українців, але теж до всіх інших советських громадян. Совети є у великій тривозі за тих людей, які з konieczності через воєнні операції найшлися поза Советами. Вони повернувши до дому вже самим оповіданням про життя працюючих людей у капіталістичних краях можуть викликати величезний фермент серед населення Советської Росії. Хто пригадає собі недавню нашу статтю про соціальну інженерію Советів, себто про перекидування соток тисяч людей по різних просторах Советської держави тільки для інтересів господарських, то що стоїть на перешкоді більшовикам розкинути тих кілька мільйонів воєнних полонених та

примусових робітників по широким просторах Азії. Саме ця свідомість може не одного з тих полонених пхнути на шлях постійного емігранта.

Як вже доносили звідомлення з Європи, так сталося, що з відворотом німців з України покинули рідний край сотні тисяч людей, у першу чергу з інтелігенції, але теж з селянства та робітництва, національно-свідомий елемент. Усі вони вважають, очевидно, свій побут на теренах, контрольованих Німеччиною, перехоловим та мають намір відстатися якнайшкоре у свободні країни демократичного життя, бо інакше ждалоб їх в Україні життя, получене з постійною небезпекою його втрати, а то й смерті чи заслання.

Європейська преса, то тут, то там, подає відомі імена вчених, писателів та мистців, що є між ними людьми. Це елемент високо вартісний для дальшого життя української нації та для дальшого культивування неспальшованої національної української культури поза Советами. Нині всі вони спинилися в ролі політичних емігрантів та найдуться правдоподібно скоро в руках американської та британської армії.

Всі ці три групи це давні советські громадяни і до них піднесе претенсії советська влада, домагаючись їх видання в руки советських влад на очевидну та певну їх смерть. Поза тим нашими братами та сестрами з Великої України на теренах Німеччини найшлися нині теж і сотки тисяч західних українців, що з приходом першої й теперішньої советської окупації покинули Західну Україну. Скупі відомості, які навіть через советські джерела передістаються зі Західної України, не згадують тепер уже багато й таких людей, які були перед першою советською окупацією голосні та зазнавалися якоюсь активністю. Виходило, що вони згинули або вихали перед приходом советської армії.

Західні українці по міжнародному праву не є нині ще советськими громадянами, але за советських громадян вважає їх советська влада по праву большевицького насилья, бо вона вважає, що Західна Україна вже по праву належить до Советів. Нині покидаючи рідний край вони теж стають політичними емігрантами.

Що грозить політичним емігрантам з України?

Як велике буде число всіх українських політичних емігрантів, нині годі предвидіти та навіть приблизно обрахувати. Число їх обраховують одні на сотні тисяч, другі на три мільйони. На всякий випадок число їх великанське та дається усталити доперва по цілковитім заломанні Німеччини. Люди ці крайню нещасливі

та вже нині терплять найстрашнішу нужду. Мусять там бути не тільки самі жінки та чоловіки, але також цілі родини з дітьми. Хто знає нацистичний підхід до людей, неміської раси, той може собі упритомнити, яке нужденне мусить бути життя тих неміців. Коли нині вже й самі німці, з "вищої раси", не мають вже найбільше примітивних річей до життя, то що з іншими? Можна допускати, що з нужди та хоріб їх багато вигнає та ще багато вигине.

Тому вже з тої расії животиний інтерес українського народу вимагає, щоби заломання нацистів прийшло якнайшкоре й то передовсім зі заходу, щоби ця маса українських емігрантів дісталася якнайшкоре на терен окупований американсько-британською армією та союзною французькою армією та під людяною владою американців та британців. Бо доля тих, що припадково найдуться на території окупованій червоною армією буде трагічна та стане правдивою катастрофою для тих українських людей.

Немає сумніву, що советська влада зажадає видачі тих людей з рук американців, британців та французів, дарма, що не тільки міжнародне право, але також основні засади розуміння свободи у всіх цивілізованих народів дає їм охорону або право азилу як політичним збігцям. Зокрема в Америці пошана права азилу для політичних збігців перед диктаторськими режимами все вважалася і нині вважається за річ святу та непорушну. Америка й нині практикує це право, чого доказом недавня подія зі збігцями зі советського корабля в Сан Франциско. Не зважаючи на домагання советського консула американська влада дала збігцям право азилу, коли вони декларували себе політичними збігцями.

Можна з того висножити, що не інакше буде поступати американська та британська влада на території заломаної Німеччини. Одначе можуть бути численні надужиття, можуть бути перечення та незрозуміння — хто є ці маси людей та яка є їх воля жити під Советами. Тому на американських українців спадає святний обов'язок супроти своїх рідних сестер та братів порушити вже нині в Америці цю справу перед американською владою у Вашингтоні. Такий самий обов'язок спадає на канадійських українців порушити цю справу у Бритійській уряді в Лондоні. Справу треба заздалегідь вияснити та домагатися в іїя примітивних засад нашої цивілізації признання права азилу для українців та українко, що не бажають собі жити під російською комуністичною владою.

Обов'язок цей паде на організованих представництв американських та канадійських українців. Обов'язок цей паде на українських гуманітарних установах, бо це справа чисто гуманітарна, справа християнської любови, а не політична. Ніхто нині не може бути звільнений перед своїм сумлінням зробити все, щоб уратувати життя соток тисяч наших братів та сестер у ці страшні часи нашої історії.

той рожевий цвіт, була та віддана. І відразу так широко похав її, що наміслював навіть одружитися з нею. В її серці він теж знайшов щире співчуття своєму бажанню і діло зіставлялось тільки за дозволенням її батьків йти до шлюб з Тарасом. Отут то й з'явилася велика перешкода, яка стала непрехідною стіною між улюбленими молодими і розбила в шепки їх кохання... Не помогли ні сльози, ні пильні благання, ані погрози.

(Дальше буде).

Ю. КЛИМЕНКО.

4)

ПІД ШЕВЧЕНКОВОЮ КАЛИНОЮ

От в такій школі вчився спочатку і наш Тарас. Набрався він бідний в школі від п'яного дяка, а вдома від лихої мачухи. По кільканадцять днів бувало, сидить він в цій калині; де ми тепер сидимо, грішним ділом, горівку п'ємо, а сестра його, покійна Ярина, приносила йому сюди крадькома їсти... Тільки в ті часи, я ще памятаю добре, тут, на цьому місці, був густий — густий бір, калини було багато кушів, а онтам, в парову, бачите? був другий чималий ставок, а там, вище з відлі, можна подати рукою — стояла Тарасова хата. На тому місці тепер, як ви знаєте

стоїть камінь — жорновий. Тепер гарно та любо тут посидіти та відпочити, а тоді ще було краще, особливо в таку прекрасну весняну добу, як сейчас. Частенько, бувало, хлопцем я бігав в цей гай погратися з товаришами.

Грицько поважно подихнув, трохи відпочив, дивлючись на ясне зоряне небо і слухаючи, як поблизу десь принадливо співав соловейко. Зійшов повний місяць і облив своїм м'яким сивом садки і гаї. Кризьничу тишу чути було, як десь далеко співали дівчата, а коло ставка невгамовно виконували свій фантастичний, одноманітний концерт закохані жаби.

Чисте, зоряне небо прихильно похилилось над захопленими слухачами які пильно дивилися на старого Грицька, стежучи за кожним виразом його обличчя. Він ще раз озирнувся навкруги і почав даліше розповідати про нещасне Тарасове кохання.

— Отак мучився Тарас довго: то з малку пас людську череду на полі, то побивався в великих злиднях коло своєї рідної хати, то набирався в школі від п'яного дяка, ховаючись від нього в цю калину, то служив у наймах за шматок черствого хліба і тяжко працював; аж поки, хвалити Милосердного Бога, найшлися добрі люди, котрі викупили його за великі гроші на волю і почали вчити як слід. Тоді вже йому мабуть більше було, як двацять років. Але не зважаючи на такий зріст, він був людиною дотепною і до науки охочий. Через це вчився він гарно і скоро скінчив у Петербурзі якусь там вищу школу,

Академію, чи що. Не знаю, що то за школа така була і чому в ній навчали, тільки добре знаю, що в цій школі Тарас навчився добре малювати. Та ще раніш, поки він був вдома, то частенько проявляв неабиякий хист до цієї штуки, себто до малювання. Не раз тікав він з дому то в Будищу, то в Тарасівку, то навіть в Лисянку, щоб там у справжніх малярів гаразд навчитися цьому мистецтву, а вдома, як тільки знайде де небудь аркушик паперу, то тільки те й робить, що водить по ньому олівцем, або вугіллям. Але тільки в Петербурзі він зробився справжнім малюром і там получив якийсь чин. От, як скінчив свою науку, та зробився освіченою, значною людиною, то не відцурався зовсім своєї рідної, яка в ті часи ще перебувала панщину, а прийшов таки до нашої Кирилівки, щоб провідати своїх братів, улюблених сестру Ярину та колишніх приятелів. Боже мій! Який він був

радий, що знову побачив свою родину, побачив знайомі садки і гаї, отцю калину... Скільки різних приємних і тихих спогадів заворушилось тоді в його голові. Був він кажу, дуже радий, що знову побачив свою країну, а ще гірш він був засмучений тим, що він вже вільний, а вся рідня була кріпаками. Бувало почне про що-небудь балакати і здається, що він такий веселий, бадьорий — все сміється, шуткує, але часами зірветься з свого місця і промовить таким сумним голосом:

Смутку мій, жалю мій!
Чи довго вам щиро гнобити,
Чи довго палатим-лихотити,
Свою долю нещасну корити?

Тай замовкне... і видко було по його журливому обличчю, що якесь тяжка, невизраза туго лежала на його серці та отроювала все життя його... Мені тоді було років п'ятнадцять, не більше, як я служив у батькошкі Григорія за погонича. Жилося мені, як звичайно живеться ще й досі найми-

там у батькошкі. Роботи по всяк час багато, бо треба не тільки приглянути за кінями, а навіть перейти всяке інше пуття в хозяйстві — принести води, замести стайню, позачинати брами, попати гусей, або свиней, та і іншої роботи було досить, бо хозяйство в отця Григорія було чимале. Бувало зробиш що, небуде так, як слід, і почнуть тебе лаяти, докоряти, що дурно їси хліб, а до роботи нездатний. Та за мене все заступалась багачка Тодоса, царство їй небесне. Якаж вона була гарна лицем та добра душею! Висока, гнучка постать, чорнява, гарні привабливі очі, приємне виразне обличчя — справжня картина! Не одне мабуть молоді, козацьке серце побивалося за нею, та не судив їй Господь кращої долі, крім самотнього, нещасного життя... Влодобалася вона тоді дуже й Тарасови. Він як раз приїхав до Кирилівки по скінченню своєї науки, як вона, гарна як

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0582

WAS MANPOWER COMMISSION EMPLOYMENT REGULATIONS

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сущі робітники обов'язані мати посвідку, що вони є до розпорядності. При переходженні до менше сущих робіт мусять мати крім цього дозвіл "Юнайтід Стейтс Емплоїмент Сервіс". Критичні робітники потребують те обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Мужчина і хлопця учити колорувати і відкочувати name plate, стала чиста легка робота.

U. S. Bronze Sign, 568 Broadway (near Prince) N. Y. C.

Робітників складачів, здібних робити свої форми. Стало оперативним. 568 Broadway, N. Y. C. flight up

АРТИСТ-МАЛЯР

при гудонах і виробі прикрас. Подайте платню

ROOM 803, 1265 BROADWAY, N.Y.C. Tel. MU 6-8127

РОБІТНИКІВ ДО ПРАЛЬНИ

У всіх департаментах. Досвід не потрібний. Цілий час або кілька годин.

HOLLAND LAUNDRY, 225 25th St., Brooklyn BMT—4th Ave. Subway до 25th St.

FREIGHT HANDLERS

ДЕННА ПЛАТНЯ. Час і пізніше 8 годин

PENNSYLVANIA RAILROAD, Голосіться 275 Bowerly або Room 204, 110 W. 42nd St., N. Y.

Робітників і служачих до фабрики деревляних виробів 506 E. 19th St., N. Y. C.

До митних навісників і загальної кухонної роботи. 9—3:30, від понеділка до до п'ятниці, без субот і неділей. Голосіться Moore's Restaurant, 15 Washington St., 5th fl., Newark, N. J. Use Essex St. Entrance. WMC прав. захон.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Дві імпрези.

Місяць лютий приніс нам так багато снігу, що старі люди не пам'ятають такої страшно зими, як цього року. Дороги так забиті снігами, що не можна перейти, й шкільні діти не мають школи вже два тижні.

Та не дивлячись на таку тяжку зиму, в нашій громаді відбулось в тім місяці дві імпрези, які залишаться довго в пам'яті наших громадян.

Концерт М. Голинського.

Дня 4. лютого відбувся величавий концерт артиста Михайла Голинського в галі Української Православної Громади 74 Герес Евію. А що якось так склалось, що не було подано оголошення в наших часопису про концерт, то здавалось, що буде невдача. Справді булоб прийшло більше людей з околиці, бо рідко такі концерти можна почути. Одначе назагал концерт удался. Сяла заповнена по береги, наш парох о. П. Білон представив артиста, як свого приятеля, з яким зустрічався під час української війни в Європі. Артиста привітали оплесками і поділись з його уст чаруючі пісні, які захопили всіх присутніх, а були це пісні українські й італійські. Особливо пісня „Дума про Нічяя“ зачарувала всіх і люди не дали п. Голинському зійти зі сцени; тому він додав ще дві пісні. Крім п. М. Голинського виступала добродійка Киявдія Білон ітак само відспівала низку пісень, за що публіка нагородила її ширими оплесками.

До пісень пригравала талановита піаністка Ірина Желіхівська Конасевич з Провіденс. Р. Ай. Концерт закінчено народним гимном.

Свято Державности.

В неділю, 18. лютого наша громада при співучасті всіх товариств улаштувала Свято Державности. Відіграно несучу „За Україну“, історичну картину в 3-х діях, яку написав о. П. Білон. Він теж був режисером і виставив цю штуку величаво.

В першій дії виступали ярості: Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Роман, Данило, Лев, княгиня Ольга і французька королева Анна.

У другій дії виступали гетьмани: Вишневецький, Сагайдачний, Богдан Хмельницький і Іван Мазепа.

В третій дії виступали: Тарас Шевченко, Марко Вовчок, Н. Кобринська, Леся Українка, Іван Франко, Ольга Басараб, Семен Петлюра, М. Грушевський, Ольга Кобилянська, Ев. Коновалець, С. Русова, і О. Кошиць.

Всі аматори мали спеціальні костюми, які привіз Г. Бражник з Нью Йорку і сам характеризував по образах з історії Крипакевича.

Коли піднеслася куртиля, присутні були захоплені чаруючою картиною. о. П. Білон представив всі особи, а їх вистала публіка оплесками.

Всі аматори знали свої ролі дуже добре, а присутні з запертим віддіхом слухали з уст наших князів, гетьманів і героїв історію України. Хор Боян під диригентурою о. П. Білона відспівав спеціальні пісні, вложені до цієї картини.

Підчас павзи поміж діями о. П. Білон звернувся до присутніх і представив долю тих українських діячів, котрі мусять лишати свою землю і тікати до чужих країв. Щоб помстити їм, пішли за збіркою пані К. Лаба і Р. Кацюба. Присутні зложили \$52.00.

Р. В.

КУПУЙТЕ ВОЕННІ БОНДИ

Д-р А. Т. Кібзей

НЕДУГИ ГРУДЕЙ

Між різними недугами тіла найбільше докучливими є недуги грудей, себто легенів, їх проводів, та спомогаючих оболонок і т. д.

Кілько то людей кашляє, має задуху, астму, або навіть серйозне запалення легенів, чи то їхніх проводів-рурок?

Щоб можна зрозуміло про це говорити, подаю спершу короткі описи цих недуг, їх перебіг, та лікування. Знаючи це, буде нам легше хоч частинно їх вистерігатись та охоронятись перед ними.

III. НЕДУГИ ДИШНИХ РУРОК (DISEASES OF THE BRONCHI)

1. Острє запалення дишних рурок (Acute Bronchitis)

Це є острє катаральне запалення слизистої оболонки, т. зв. диниці, і дишних рурок, великих і малих. Для вияснення додам, що „диниця“ це досить довга і досить широка мязиста рурка, яка лучить гортанку в легенями. Вона розгалужується на кілька тонших відногів-рурок, що входять до легенів і так вона як і ці тонші рурки доставляють до легенів повітря із зовні та умовляють дихання — життя людини.

Кожна людина, молода чи стара, може захоріти на катаральне запалення дишної диниці і дишних рурок, але ця недуга частіше захоплює людей старших і дітей, особливо при зміни пори року та може вона й що року повторятись.

Головною причиною цієї недуги є перестуда, що з початку викликає звичайний катар, але відтак цей катар захоплює груди, себто дишні проводи. Деякі люди вже з роду є накаліні до перестуди і дуже легко попадають в таке запалення. Тай переноситься воно часом так як зараза з особи на особу, подібно як інфекція.

Рівнож люди, що працюють у поросі, в теплих кімнатах або бюрах, де звичайно більше накалині до катару і запалення дишних проводів ніж ті, що живуть або працюють на здоровім повітрі.

Звичайно запалення дишних рурок може бути також ознакою початку якихось інших, гарячкових недуг, як напир. кору або коклюшу, або якоїсь недуги жовудка чи кишок, або може воно бути ознакою таких недуг, як цукровиця, подагра, рахіт, недуги серця і т. п.

Запалення дишних проводів наступає звичайно через зажаження їх бактеріями і паразитами всіякого рода, що заходять туди із зовні, з повітрям чи яким іншим способом.

Прояви недуги. Таке запалення починається правильно так, як звичайна перестуда: загальним ослабленням, незвичайними болями голови, неможливістю в жовудку та та кишках і хрипкою. Притім недужий має легку гарячку і звичайно також запер. Коли недужий серед таких проявів зачне кашляти і відчуває тис-

нення в грудях, то це знак, що катар поширився на дишні проводи. З початку недужий має сухий кашель і випльовує тільки трохи густої матерії; відтак кашель стається сильніший, а випльовини виходить з грудей багато і вони густі. Недужому стає неначе легше. Але вкінці кашель часом прибирає дуже гостру форму, так, що недужий аж дуситься і притім випльовує густу матерію з гноем, хоч зрештою на загальним здоров'ю він починає почуватись краще. І такий стан може протягнутись довгий час. Коли чоловік є в старшій віці, але не за старий, а притім здоровий, то недуга до двох тижнів звичайно сама уступає, але наприклад у дітей і у людей старших недуга може захопити навіть найтонші дишні розгалуження і викликати запалення легенів.

Лікування запалення дишних рурок відбувається подібно як лікування звичайної перестуди, про що я вже попередив лисав і воно вистарчає для дорослих осіб в легких випадках недуги. Хорий повинен положитись до ліжка і пити гарячі пили або горілку, купатись в гарячій воді, тепло держати шию і груди, а коли недуга є сильна, то повинен крім того купатись в т. зв. турецькій лазні, себто в гарячій парі, пити багато гарячих напоїв і заживати медициною на проочищування кишок. Помагають також вдихування випарів з соли. Але коли недуга захопить дитину або старця, то найкраще буде взяти до помічі лікаря, котрий припише відповідні способи лікування, щоб не допустити до запалення легенів.

КНИЖЕЧКИ

— для —

МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

— для САМИХ

НАЙМОЛОДШИХ.

Нині, коли кожна дитина, кожний хлопець і кожна дитина, читає книжечки з наймолодших літ, не можна й наших дітей, хочби наймолодших, лишати без книжечки.

Наступні книжечки можуть ушлюбити молодих читачів:

ОДАРКА, повістка для дітей, написав Андрій Чайковський, з малюнками Петра Андрюшина 40¢

ДІД ЯКІВ, оповідання для молоді, нап. Федір Дудко, ілюстрував Ю. Кирієнко 15¢

ПРИГОДИ КАЧУРИКА, написав Б. Герц, з рисунками 15¢

ПЕТРУСІВ СОН, оповідання, написав Моїсей Левицький, ілюстрував Е. Козак 15¢

МАТИ - СТРАДАЛЬНИЦЯ, образці із побуту українських вистежених в таборі у Гімні. Написала Маріяка Плітрянська, ілюстрував А. Манастирський 15¢

ВСІ ЦІ КНИЖЕЧКИ РАЗОМ 50¢

Замовлення шліть до:

„Svoboda“

BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

2. Хронічне запалення дишних рурок. (Chronic Bronchitis)

Воно наступає як наслідок острого запалення, коли таке, або коли чоловік нездужає на ширки, на серце або на грудні слабости. Звичайно воно є признакою т. зв. подагри. Ця недуга буває у старших людей, особливо багато випадків є в Англії, і то в зимовій порі.

Прояви. Люди, що нездужають на хронічне запалення дишних рурок, літом звичайно почувуються свободні від цієї недуги, але зимою мають напади поганого кашлю і попадають в короткий віддих, особливо, коли чим небудь перемучаться. Кашель вночі є особливо докучливий, а притім спльовини обильні з гноем, що змагаються ранками хоч зрештою чоловік може почуватись здоровим тай ніякої гарячки не має. Такі люди часто стаються худі, груди у них виділяються, тяжко віддаються і є накліні до всіяких інших недомогань.

Лікування відбувається відповідно до причин і проявів. Воно повинно зм'ярати до того, щоб напади кашлю не повторилися за часто. Треба лікувати передусім головні недуги, що є причиною такого запалення, себто подагру недуги легких і серця. Багаті люди, що нездужають на хронічне запалення дишних рурок, повинні змінити і звичайно змінюють клімат: виїзять під зиму до Єгипту, до Флориди, до Каліфорнії, взагалі до теплих країв. Спеціальне лікування штучними лікарствами належить до лікарів і тому про це годі більше писати.

(Кінець буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Тимко Милещук, Нью Йорк, Н. Й. — Так, ми про Вас думали, що засудились, як і знаємо ліпше других, як то скоро люди забувають за працю на громадському полі. Кажете, що як упоминались колись за народне добро, то „Вас удекорували кулаком“, і то так, що Вам, як пишете, „ще тепер шумно в голові й вухах“. Та добре, що на старості літ маєте хоч газету, перед якою можете „висповідатись“, щоб Вам легше стало. Чи не так? А як ми це тут згадуємо, то будьте певні, що не одинок в Ваших старих друзів, що, як пишете, „розіхались на всі сторони“, а то й противників, як це прочитає, таки скаже: Нема куди правди діти, а Милещук

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 10. березня 1945 року помер

СТЕФАН КОВАЛЬ,

предсиди відділу 388 У. Н. Союзу в Честер, Па.

Покійний походив зі села Медвежа, повіт Дрогобиць, Західна Україна. Пошився у смутку жону Марію, двох синів: Миколу, який служив при армії десь на „Савт Пасифік“. Три доньки: Теодозію, Анну і Ольгу, двох зятів: Василя Мареню, Любу Катковського, і внука, брата Дмитра з родиною, і сестру Марію Мисини з родиною.

Покійний був активним членом У. Н. Союзу і У. Н. Лоу, належав до політичних організацій та відзначався ширим патріотизмом до українського народу.

Похорон відбувся в четвер, 15. березня, в годині 9. рано, з дому до Укр. Правосл. Церкви Успіння Пречистої Дни Марії.

Просимо всіх членів відділу та знайомих до ласкавої участі в похороні.

П. Огар, секр.

Дня 5. лютого 1945 року помер у 51. році життя

МИКОЛА ГЛАДКИЙ,

член відділу 220 У. Н. Союзу в Шікаго, Іл.

Покійний походив зі села Коронна, повіт Шішані, Західна Україна. До У. Н. Союзу вступив 1922 року до відділу 214, де був фінансовим секретарем, у 1933 р. його переставили до від. 220.

Похорон відбувся з церкви Різдва Пресв. Дни Марії на цвинтарі Воксресенсі, при участі родини, членів відділу і знайомих. Пошився у смутку жону Анну, 2 сини і дві доньки: Стефанія, Ірина і Андрій служать при Неві і є членами У. Н. С. — В. Р. П.

П. Жовнірчак, секр.

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частях

знаменитого повістара

Уласа Самчука

Сторін 194 — Ціна \$1.00.

Замовлення разом з наклеїсткою шліть до:

„Svoboda“

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

3 Канаді замовлення треба платити американською валютою.

„201 українських Народних Пісень“

Це збірник найкращих наших народних пісень на піанно з словами. Ціна примірника в звичайній оправі \$2.00. Замовлення пошліть на адресу:

„SVOBODA“

81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

ШЛУНКА, ШКІРИ, НЕРВІВ

ГЕМОРОІДИ І ІНШІ ЗАПАЛЕННЯ КИШКОВОЇ СИСТЕМИ

Мікро, міхура, шлунок і внутрішностей забурення, Катар і хронічні боляки, біль у кишках, загальне ослаблення і хронічний ревматизм і саятку. Лучі Екс-екзамінації крові і мочі запевняє докладну діагнозу і відповідне лікування. Застрикування, коли вказане, зійдять сьогодні на порад. Мужчин і Женщин лікуємо модерними методами до скорого полегшення.

Всі хронічні недуги лікуємо науково.

ОПЛАТА УМІРКОВАНА — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2.

DR. ZINS (28-літнє заведення)

110 EAST 10 STREET, N. Y. — NEAR UNION SQUARE

Щоденно від 8 г. рано до 7 г. веч. У неділю від 9. рано до 2. поп.

Щоденно від 8 г. рано до 7 г. веч. У неділю від 9. рано до 2. поп.

ТАРЗАН, ч. 1140. На хвилях моря.

TARZAN CHANCED UPON ONE OF THE LIFEBOATS, BUT HIS FRIENDS HAD VANISHED BENEATH THE DARK WATERS.

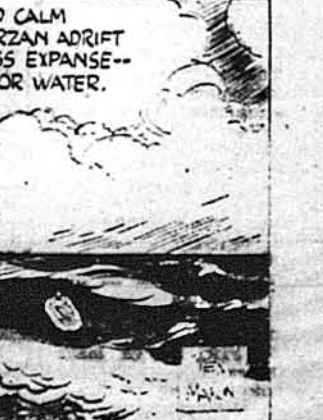
SO, THROUGH THE LONG NIGHT, HE REMAINED IN THE WATER, HOLDING TO THE RUBBER CRAFT.

HE KNEW THAT IF HE BOARDED IT, HE MIGHT BE TOSSED OUT, AND THUS LOSE IT.

THE DAWN AND CALM SEAS FOUND TARZAN ADRIPT ON THE LIMITLESS EXpanse— WITHOUT FOOD OR WATER.

THE DAWN AND CALM SEAS FOUND TARZAN ADRIPT ON THE LIMITLESS EXpanse— WITHOUT FOOD OR WATER.

Тарзанови вдалося дістатись на один з гумових човнів, але його приятелі пропали під морськими хвилями.

І так через довгу ніч він ос-тавався на воді, держачись гумового човна.

Він знав, що як він всяде до човна, він може бути з нього зметений і може втратити його.

З ранком настав спокій на морю й Тарзан побачив себе самотнім на безкрайній просторі вод.

З ранком настав спокій на морю й Тарзан побачив себе самотнім на безкрайній просторі вод.

такий був порядний чоловік і добрий та щирий народний робітник. Ось це є все, чого можна надіятись за доброї служби своєму народові!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Миколай, від. 175, повідомляє всіх своїх членів і членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. березня, в годині 2. пополудні в галі У. Н. Лоу при Мартіні ул. Просимо всіх членів і членів прийти на означений час. В. Брагусь пр. А. Даків, кас.; В. Бартош, секр.

НЬО ГІРВЕН, КОНН. — Збори Тов. Любого, від. 370, відбудуться в неділю, 18. березня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Лоу, в церковній галі, 127 Парк ул. Виваємо всіх членів прийти на ці збори, бо є важкі справи до погодження. — П. Волянник, предс.; К. Стасюк, кас.; М. Сампара, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. Родж. Пресв. Богородиці, від. 259, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 18. березня, в годині 2. пополудні, в сааі парохіяльній, 4950 С. Північної ул. — В. Горинь, предс.; А. Партика, кас.; Побуцький, секр.

ДЖАНСТАВІ, ПА. — Від. 300 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. березня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Лоу, 630 Мейне Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори на адресу нового секретаря. В. Олексюк, предс.; Ф. Кавчак, секр.; Кас., 619 Beech St., Johnston, Pa.

ОЛИФАНТ, ПА. — Бр. св. Кирила й Метадія, від. 86, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. березня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Лоу, 630 Мейне Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори на адресу нового секретаря. В. Олексюк, предс.; Ф. Кавчак, секр.; Кас., 619 Beech St., Johnston, Pa.

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ 3-ФАМІЛІЙНИЙ ДІМ.

В добрім стані, на першому поверсі є 3 кімнати, на другому і третьому поверсі є по 5 кімнат. Голо-сність:

80 CANAL STREET, JERSEY CITY, N. J.

МИРОН ЛІТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга шире і чесна

801 SPRINGFIELD AVENUE, corner Harrison Place

IRVINGTON, N. J. Phone: ESsex 3-9090

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН

І вище

ОБСЛУГОВУЄМО В ПЕРТ АМБОВ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN FUNERAL HOME

433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

заряджує погребом по \$150

ціні так низькій як ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 8th St., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Занимається похоронами

В БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬО